

Az első 100 koronás adomány a magyar földmivelők szegedi nevelőintézetére.

Irta: Somlyódi István
kir. ítélőtáblai bíró, törvényhatósági biz. tag.

Beérkezett az első galamb. A legnemesebb szívnek első és utánzásra méltó megnyilvánulása. Megjött az első 100 koronás adomány a nagy és szent célra: a Szegeden még ez évben felállítandó magyar földmivelők szegedi nevelőintézetére számára.

Ugyan ki küldte? Ki küldhette? Kérdzik önök önkéntelenül. És találgatják. Bizonyosan valami nagyon gazdag ember. Valami püspök, vagy annak rokona. Dehogy az. Dehogy, még csak nem is gazdag — anyagiakban legalább nem. De semmi esetre nem püspök, mert hiszen az adományozó nem férfi, hanem asszony, nő, feleség s bizonyára Anya, aki tudja, érzi, mit tesz az szeretni, nevelni s mit tesz az: szeretve nem lenni és neveléstől, szerető szülőktől elmaradni és árván maradni és úgy élni át egy keserves életet.

Az adományozó senki más, mint egy özvegy tanyai tanítóné, aki még azt is megtiltotta, hogy a nevét kiírjuk az újságba. Levele így szól:

„Nagyságos Uram! A Friss Újságban megjelent nagybecsű cikke, a Csányi István esete, szívemben mély visszhangra talált. Nagyságod eszméjénk testté kell válnia. Kell és fog is, ha komolyan akarunk!

Valamennyi magyar lapnak kellene ezen cikket átvenni és az eszmét őbren tartani, hogy a példát más vidéken is kövessék, mert az szeretett hazánkra nézve óriási horderejű!

Szeretem drága második hazámat és szeretem és becsülöm ezt a magyar paraszt népet.

Mint tanyai tanítónak neje itt, köztük tanultam meg magyarul és itt szerettem meg a magyar parasztot a vele született jó tulajdonságokért, szeretem és becsülöm hibáival együtt. Ez az alap, melyből egy nagy, szabad Magyarország fog kifejlődni!

Nagyságod eszméje oly ragyogó és nagyhorderejű, hogy megvalósulnia kell és megvalósulni fog! Magyarország lesz még nagy, hatalmas és szabad!

Fogadja Nagyságod utalványon beküldött 100 koronát a magyar paraszt-internátus alapjára tőlem szívesen.

Becsületben és nélkülözések között összeszerakott fillérekéből áll az, amelyen Isten

áldása lesz, mint Isten áldása ahogy egész életemet kísérte.

Kérem azonban alázattal, hogy nevem sehol se említették, legyen az csak úgy: „nyugdíjazott tanító neje.” Isten áldása legyen Nagyságod emberszerető működésén! Dorozsma, 1917. szeptember 5. „Nyugdíjazott tanító neje.”

Azt hiszem ehhez a lelki nagyságra, nemcsak rajszeretettől izzó, édes sorokhoz nem kell, nem szükséges magyarázat, sem dícséret.

Itt csak lekönyököli az ember az asztalra és fejét tenyerébe hajtja, örmökönyeket ejt afelett, hogy vannak nemes lelkűek ott az egyszerű, tanyai házakban is, akiknek szívében ott lakik, ott él az Isten képe, ott lakik szívökben, mint ideál: szeretett fajunknak, a magyarságnak nagysága, dicsősége, gazdagsága és a függetlensége — szabadsága!

Azután megtörli az ember az arcát és eszébe jutnak elvesztett, eltűnt, elhalt szerettei: az apa, a testvér, az eltűnt férj vagy szeretett fiú, vagy — sajnos — csonkán, bénán érkezett hősök egész serege és számot vet az ember, hogy ezeknek emlékére tehet-e úgy, mint az a jó tanítóné ott a dorozsmai tanyák között is megteheti, akkor meg is teszi, belenyúl ott a szíve tájára, kivieszi szerény erszényét és 20—50—100 s ha teheti, még 1000 koronát is áldoz saját fajunknak, a magyar árva fiúk és leányok ingyenes neveltetésére és beküldi a rázánt összeget ide hozzám, vagy a polgármesteri hivatalba addig, míg ki nem hül szíve mellől a jószándék.

Gyertek Testvéreim! Gyertek bus magyarok ide a szívetekkel az én szívemre. Hozzatok, küldjétek becsületes filléreteket úgy, mint az a jó tanítóné ide, a haza oltárára, hogy még ebben az évben összeszedhessük a környékben levő összes árvákat, fiukat, leányokat egyaránt és letörölhessük könnyeiket és éhség és rongyok nélkül nevelhessük belőlük derék magyar polgárokat, földmivelőket, iparosokat, kereskedőket, tanítókat, papokat, bírákat.

Gyertek Testvéreim! Adakozzatok! A jókedvű adakozót szereti az Isten!

Adjatok abból, amit nektek az Isten adott.

Oroszország téli háborúra készül.

— A balti-flotta felhívása. —

Pétervár, szeptember 10. A Pétervári Távirati Ügynökség jelenti: A munkás- és katonatanács lapja, az *Izvesztija* figyelmezteti híveit, hogy őrizzék meg bátorságukat és energiájukat, majd ezt írja:

— Mintán a téli háború elkerülhetetlen, a demokráciának mindent meg kell tenni, hogy a háború sikerét biztosítsa és gondoskodjék mindenről, amire a hadseregnek szüksége van.

A balti flotta legénysége felszólítja a flotta parancsnokát, hogy tudassa *Kerenszkivel*, hogy a tengerészet kész a végsőig való harcra.

A balti flotta központi bizottsága egyidejűleg a következő felhívást bocsátotta ki: Bajtársak! Az ellenség közeledik a for-

radalmi Oroszország központjához. Vilmos csapatai teltették magukat az orosz demokrácia jelszaván. Ezért a mostani nagy veszelem idején a balti flottának el kell feleltetnie a személyes viszályokat és jó példával kell előljárnia az ország belsejében lakóknak. Bajtársak! mutassuk meg a világnak, hogy a forradalmi balti flotta inkább megsemmisül Oroszország felszabadítási munkájában, semhogy meghátráljon a német császár flottája előtt!

Figyelemre méltó végül, hogy a maximálisták a munkás- és katonatanács egyik ülésén kijelentették, hogy szükség esetén életüket is feláldozzák Oroszország jövőjéért.

POLITIKAI HIREK.

— Budapesti tudósítók telefonjelentése. —

(Wekerle új pártot alakít.) Wekerle Sándor miniszterelnök új pártot kíván alakítani, amely Magyarország közgazdasági és pénzügyi reorganizációját lesz hivatva biztosítani. A miniszterelnök az új kormány-párt megalakítását a választójog törvénybe iktatása utánra tervezi, azonban már most tanácskozott a kérdésben a kisebbségi pártok vezető tagjaival és közölte velük, hogy az új pártnak programja kiterjedne az állami igazgatás összes ágaira, mindenütt a szociális és demokratikus irány fokozottabb érvényesítésének előtérbe állításával. Wekerle Sándor szombaton felkereste Károlyi Mihályt, akivel több mint két órán keresztül beható eszmecserét folytatott az összes aktuális kérdésekről. Ez alkalommal részletesen ismertette az új kormány-párt programját is és kérte gróf Károlyi Mihályt az új pártban való részvételre. Gróf Károlyi Mihály a program közlése után azt a választ adta Wekerle Sándornak, hogy ő és pártja a külön pártállást továbbra is fenn kívánja tartani.

(A politikai pártok tanácskozása.) A politikai pártok kedden délután tartják értekezleteiket, amelyekben a kormány bemutatkozása alkalmából a pártok álláspontját kifejező szónokokat fogják deizigálni. A kormányt támogató pártok este 6 órakor előbb külön-külön, azután együttes értekezletet tartanak az alkotmánypártban. Este 7-kor tart értekezletet a munkapárt, amelyen valószínűleg gróf Tisza István is meg fog jelenni. A képviselőház szerdai ülésén Wekerle elmondja programbeszédét és utána gróf Apponyi Albert is felszólal és nyilatkozik a kiegyezés kérdéséről. A miniszterelnök programbeszédéhez sorban felszólalnak a pártok szónokai és Fényes László is, aki a hadisegélyezés nyomoruságos állapotát fogja szóvá tenni.

(Gratz Gusztáv megvált a pénzügyminiszeri tárcától.) Politikai körökben elterjedt hírek szerint Gratz Gusztáv felmentése szeptember közepén meg fog történni. A pénzügyi tárcát Wekerle fogja átvenni, azután átadja helyét Popovics Sándornak. A pénzügyminisztérium politikai államtitkára Vértess Sándor miniszeri tanácsos lesz.

(Apponyi sem csatlakozik a kormány-párhoz.) Wekerle miniszterelnök hétfőn este felkereste gróf Apponyi Albertet és ajánlatot tett neki, hogy Apponyi pártjával együtt lépjen be a miniszterelnök által alakítandó új kormány-pártba. Apponyi hosszasan tanácskozott Wekerlével és végül kijelentette, hogy amíg céljait el nem érte, addig nem lép be az új kormány-pártba. Wekerle holnap Andrássyval és gróf Zichy Aladárral is tanácskozni fog.

(A kormányt támogató pártok tagjai is interpellálni akarnak.) Holnap reggelre várják gróf Tisza István hazaérkezését. Délben érkezik Budapestre Náray Lajos is. A délután folyamán jön meg gróf Andrássy Gyula és gróf Khuen-Héderváry Károly. A kormányt támogató pártok külön értekezle-